

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ladislava Bognára a soudců JUDr. Pavla Koláře a Mgr. Petra Juračky ve věci

navrhovatele: **L.M.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený advokátem JUDr. Jaroslavem Blažkem
sídlem Růžová 272, 399 01 Milevsko

za účasti: **Česká republika – Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČO 65993390
sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4 - Nusle

o žalobě podle části páté OSŘ, o odvolání navrhovatele proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2022, č. j. 35 C 4/2022-50,

takto:

I. Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením soud prvního stupně odmítl žalobu (výrok I) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a o vrácení soudního poplatku žalobci ve výši 3 000 Kč (výrok III). V odůvodnění uvedl, že se žalobce v řízení podle části páté OSŘ domáhal nahrazení rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění vydaného podle § 24 odst. 4 zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen ZV). Po citaci § 28 odst. 2 ZV a § 2 odst. 2 zákona č. 416/2019, o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (dále jen ZUV) soud konstatoval, že lhůtu pro podání žaloby k soudu lze zkrátit na polovinu pouze za splnění podmínek stanovených ZUV. První podmínkou je, že předmětné řízení spadá do působnosti ZUV a druhou podmínku představuje povinnost správního orgánu poučit účastníka řízení dle § 2 odst. 1 ZUV, tj. reálná možnost účastníka řízení být si vědom toho, že se na něj vztahují procesní omezení stanovená ZUV. Ve vztahu k ZUV dále upřesnil, že upravuje postupy při přípravě, umístování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, a také při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebným pro uskutečnění uvedených staveb, a že do působnosti tohoto zákona spadá také případné vyvlastňovací řízení. Tento závěr byl potvrzen i judikatorně, neboť Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 3951/12, uvedl, že za postup v souvislosti s urychlením výstavby je nutno dosadit nejen územní a stavební řízení, která výstavbě bezprostředně předcházejí, ale i ta řízení (ty postupy), které jsou součástí širší přípravy realizace staveb, což je i řízení o vyvlastnění nezbytných práv k potřebným pozemkům. Dle názoru soudu prvního stupně mohl žalobce již před zahájením vyvlastňovacího řízení seznat, že se na něj vztahuje ZUV, a to ze žádosti o uzavření kupní smlouvy ze dne 29. 1. 2018, a z návrhu kupní smlouvy, které byly zaslány žalobci dalším účastníkem. Závěr o aplikaci ZUV pak jednoznačně vyplynul z řízení před

orgánem prvního stupně, v němž byl žalobce například vyzván k předložení znaleckého posudku tak, aby splňoval náležitosti ZUV. Na daný zákon odkazovalo i samotné rozhodnutí orgánu prvního stupně a rozhodnutí odvolacího orgánu. Skutečnost, že v rozhodnutí odvolacího orgánu je ZUV uveden pouze v odůvodnění rozhodnutí pak není podstatná, a to i vzhledem k tomu, že odvolací orgán rozhodnutí orgánu prvního stupně pouze potvrzoval (srov. závěry Krajského soudu v Brně v rozhodnutí sp. zn. 51 A 52/2020). Předmětné vyvlastňovací řízení tedy spadalo do působnosti ZUV, a žalobce byl o této skutečnosti dostatečně poučen. Na lhůtu pro podání žaloby proti výroku vydanému podle § 24 odst. 4 ZV se proto uplatní § 2 odst. 2 zákona ZUV. ZUV jako podmínku zkrácení lhůty neukládá poučení o možnosti domáhat se soudního přezkumu rozhodnutí a poučení o zkrácené lhůtě pro podání žaloby. Stejný závěr vyplývá i z ustálené judikatury (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3645/19, obdobně také např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3502/15, či sp. zn. III. ÚS 3262/17 anebo rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 24 Cdo 1302/2019). Za situace, kdy předmětné rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, Odboru územního plánování a stavebního řádu, Oddělení stavebního řádu, ze dne 6. 12. 2021, č. j. KUZL 83601/2021, sp. zn. KUSP 75441/2021 ÚP-C, bylo žalobci doručeno dne 10. 12. 2021, a bylo tedy ode dne 10. 12. 2021 v právní moci, a kdy lhůta pro podání žaloby činila dle výše uvedeného 15 dní od právní moci předmětného rozhodnutí, pak poslední den lhůty připadl na pondělí 27. 12. 2021. Proto byla-li žaloba podle části páté OSŘ podána dne 7. 1. 2022, byla podána opožděně. Opožděně podaná žaloba dle části páté OSŘ byla proto v souladu s § 250g OSŘ soudem odmítnuta, a to bez nutnosti nařízení jednání. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 146 odst. 3 OSŘ ve spojení s § 245 OSŘ. Za situace, kdy byla žaloba odmítnuta, avšak v souvislosti s řízením dalším účastníkovi žádné další náklady řízení nevznikly, rozhodl soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud současně rozhodl dle § 6a odst. 4 ve spojení s § 10 odst. 1 a 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, o vrácení soudního poplatku žalobci.

2. Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání, v němž uváděl, že je plně přesvědčen o zachování lhůty k podání žaloby, tedy že ji podal řádně a včas. Závěr soudu prvního stupně o opožděném podání žaloby označil za lichý. Kategoricky odmítl zcela zcestnou úvahu soudu, který s odkazem na aplikaci § 2 odst. 2 ZUV dovedl, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno v řízení podle § 1 ZUV, a že se tedy v tomto případě lhůta pro podání žaloby k soudu k nahrazení vydaného rozhodnutí zkracuje na polovinu. Právě nesprávné zařazení předmětu řízení do působnosti ZUV a chybné určení lhůty pro podání žaloby samé ze strany soudu označil žalobce za flagrantní pochybení soudu prvního stupně, tedy za vady, jejichž následkem bylo vydání nesprávného rozhodnutí. Žalobce nerozporoval názor soudu, že do působnosti ZUV spadá i vyvlastňovací řízení, důrazně se však vymezil proti automatickému podřazení předmětu tohoto řízení pod ZUV, čímž soudu vytýkal neodlišení specifického zákonného postupu uplatněného v tomto případě ze strany vyvlastňovacího úřadu, který k odejmutí vlastnického práva žalobce k vyvlastňovaným spoluvlastnickým podílům k pozemkům přistoupil skrze vydání mezitímního rozhodnutí, jež nabylo právní moci samostatně a podstatně dříve. Za této situace tak nebylo a není na místě vyvlastňovacím úřadem oddělené řízení o zbytku věci (tj. o výši náhrady za vyvlastněné pozemky) považovat za nadále spadající do režimu působnosti ZUV, nýbrž by mělo být na takové řízení nahlíženo jako na řízení a rozhodnutí vydané podle § 24 odst. 4 ZV. Proto nemohla být žaloba podána opožděně, měl-li k jejímu podání žalobce lhůtu 30 dnů. Napadené usnesení by tak mělo být zrušeno a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
3. Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen účastník) odvolání nepovažuje za důvodné, neboť napadené usnesení je po věcné i právní stránce zcela správné. Účastník dále odkázal na správné odůvodnění soudu prvního stupně a toliko doplnil, že ustanovení ZUV o zkrácení lhůt se vztahuje na celé vyvlastňovací řízení vedené v režimu ZUV, a že vydání mezitímního rozhodnutí a následně rozhodnutí o zbytku dané věci nijak řízení nerozděluje, jak tvrdil žalobce. Jedná se o jedno a totéž řízení, ve kterém je účelné nejprve rozhodnout o základu věci a následně o zbytku

věci, s čímž § 4a odst. 6 a 7 ZUV výslovně počítá. Soud prvního stupně tak postupoval správně, odmítl-li žalobu, která byla bezpochybně podána opožděně.

4. Odvolací soud poté, co dovedl, že včas podané přípustné odvolání oprávněnou osobou obsahuje náležitosti stanovené ust. § 205 odst. 1 OSŘ, přezkoumal usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Z obsahu spisu pro účely posouzení podaného odvolání vyplývá, že žalobou doručenou soudu prvního stupně dne 7. 1. 2022 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 6. 12. 2021, č. j. KUZL 83601/2021, sp. zn. KUSP 75441/2021 ÚP-C. Následně k výzvě soudu žalobce podáním doručeným dne 31. 3. 2022 opravil vady žaloby a upřesnil, že se předmětnou žalobou podle části páté OSŘ domáhá nahrazení výše označeného rozhodnutí správního orgánu. Součástí předloženého spisu je rovněž spis správního orgánu, z něhož se podává, že přípisem Městského úřadu Otrokovice ze dne 9. 7. 2018, č. j. OMP/30761/2018/HRU, sp. zn. OMP/4997/2018/HRU; V-9/18, který byl žalobci doručen 12. 7. 2018, byl žalobce seznámen s tím, že na předmětné vyvlastňovací řízení se vztahuje ZUV. Napadené rozhodnutí správního orgánu, jak vyplývá ze samotného vyjádření zástupce žalobce, bylo zástupci žalobce (totožnému jako v tomto soudním řízení) doručeno dne 10. 12. 2021.
6. Protože rozhodnutí o odmítnutí žaloby je rozhodnutím nikoliv ve věci samé, postupoval odvolací soud dle ust. § 212a odst. 6 OSŘ a přezkoumal napadené usnesení jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení.
7. Podle ust. § 1 odst. 1 ZUV tento zákon upravuje postupy při přípravě, umístování a povolování staveb dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, při získávání práv k pozemkům a stavbám potřebných pro uskutečnění uvedených staveb a uvádění těchto staveb do užívání s cílem urychlit jejich majetkoprávní přípravu, umístování, povolování a povolování jejich užívání, jakož i vydávání podmiňujících podkladových správních rozhodnutí, a urychlení následného soudního přezkumu všech správních rozhodnutí v souvislosti s těmito stavbami. Tento zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie výkon státní správy a postup při povolování projektů společného zájmu.
8. Podle ust. § 2 odst. 1 ZUV vztahuje-li se na řízení tento zákon, příslušný úřad v oznámení o zahájení řízení poučí účastníky o této skutečnosti.
9. Podle ust. § 2 odst. 2 ZUV lhůty pro podání žalob k soudům k přezkoumání nebo nahrazení správních rozhodnutí vydaných v řízeních podle § 1 se zkracují na polovinu. O žalobách rozhodne soud ve lhůtě 90 dnů. Ustanovení předchozí věty obdobně platí i pro řízení o opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu o žalobě.
10. Podle ust. § 28 odst. 2 ZV žaloba, kterou účastník řízení požaduje, aby výrok podle § 24 odst. 4 byl projednán v občanském soudním řízení, musí být podána ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu; zmeškání této lhůty nelze prominout. Zrušením výroku podle § 24 odst. 3 pozbývá platnosti i výrok podle § 24 odst. 4.
11. Podle ust. § 4a odst. 1 ZUV dospěje-li vyvlastňovací úřad ve vyvlastňovacím řízení, které se týká práva k pozemku nebo ke stavbě potřebného k uskutečnění stavby dopravní, vodní nebo energetické infrastruktury vymezené v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje a uvedené v příloze k tomuto zákonu, k závěru, že podmínky pro vyvlastnění jsou s výjimkou určení výše náhrady za vyvlastnění splněny, vydá na žádost vyvlastnítele mezitímní rozhodnutí obsahující výroky podle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění (dále jen „mezitímní rozhodnutí“).

12. Odvolací soud konstatuje, že mezi účastníky řízení nebylo sporné, kdy bylo žalobci doručeno napadené rozhodnutí správního orgánu, a kdy mělo dojít k uplynutí patnáctidenní lhůty k podání žaloby podle části páté OSŘ, neboť odvolací námitky žalobce především směřovaly do posouzení lhůty k podání žaloby soudem prvního stupně. Dle žalobce totiž byla jednoznačně dána lhůta k podání žaloby v délce 30 dnů dle § 28 odst. 2 ZV.
13. V tomto směru však odvolací soud zastává shodný názor jako soud prvního stupně, že napadené rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno v řízení spadajícím pod režim ZUV, jak lze dovodit z § 1 odst. 1 ZUV a ze správně soudem prvního stupně citované judikatury (viz např. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3951/12). O této skutečnosti, tj. o tom, že předmětné řízení je vedeno v režimu ZUV, byl ostatně žalobce informován přípisem Městského úřadu Otrokovice ze dne 9. 7. 2018, čímž splnil povinnost uloženou mu ust. § 2 odst. 1 ZUV.
14. Za takto popsané situace soud prvního stupně zcela správně při posuzování včasnosti podané žaloby přihlédl k ust. § 2 odst. 2 ZUV, upravující zkrácení lhůty k podání žaloby na polovinu. Stanoví-li obecný právní předpis, konkrétně ust. § 28 odst. 2 ZV lhůtu k podání žaloby 30 dnů, pak při aplikaci zvláštního právního předpisu, který má v této věci přednost, pročež je nezbytné jej aplikovat (ust. § 2 odst. 2 ZUV), činí lhůta k podání žaloby 15 dnů.
15. Bylo-li napadené rozhodnutí správního orgánu žalobci doručeno dne 10. 12. 2021, pak žaloba podle části páté podaná až dne 7. 1. 2022, byla podána po uplynutí zákonem stanovené 15 denní lhůty, tedy opožděně. Soud prvního stupně tak postupoval správně, odmítl-li žalobu jako opožděnou.
16. Námitka žalobce, že v této věci měl být zohledněn specifický postup správního orgánu, který nejprve vydal mezitímní rozhodnutí o odnětí vlastnického práva a až poté rozhodoval o výši náhrady, pročež už by se na ono rozhodování o výši náhrady neměla vztahovat ustanovení ZUV, odporuje jak samotné logice mezitímního rozhodnutí (s nímž výslovně počítá ust. § 4a ZUV), neboť již z jeho označení vyplývá, že není konečným rozhodnutím ve věci, tak i skutečnosti, že součástí vyvlastňovacího řízení a (konečného) rozhodnutí je i rozhodnutí o náhradě za vyvlastnění.
17. Na závěr odvolací soud opakuje (viz odůvodnění napadeného usnesení), že zákonná úprava předmětného správního řízení neukládá správním orgánům povinnost poučení o opravných prostředcích, resp. o možnosti domáhat se soudního přezkumu těchto výroků. Tuto skutečnost, byť klade větší nároky na povědomí o platném právu, přitom nelze považovat za překážku přístupu k soudu (srov. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3262/17, či sp. zn. II. ÚS 3502/15), v tomto případě tím spíše, byl-li žalobce po celou dobu řízení zastoupen advokátem.
18. S ohledem na uvedené odvolací soud napadené usnesení jako věcně správně potvrdil.
19. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 OSŘ ve spojení s § 151 odst. 1 OSŘ a § 142 odst. 1 OSŘ. Žalobce sice neměl s odvoláním úspěch a měl by jinak povinnost nahradit náklady procesně úspěšnému účastníkovi, tomu však žádné náklady v odvolacím řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **může** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bude-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, poběží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se

odvolací soud odchytil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 OSŘ).

Olomouc 10. ledna 2023

JUDr. Ladislav Bognár v.r.
předseda senátu

Jana
Sedláčková

Digitálně podepsal
Jana Sedláčková
Datum: 2023.01.25
08:20:50 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Sedláčková.